

Zahvalnost nas potiće na borbu

Koji su pravi motivi koji pokreću jednog kršćanina? Što pokušavamo kada kažemo da želimo biti bolji? Ovaj tekst poručuje da borba treba biti usredotočena na Boga, a ne na nas.

4.03.2021.

„Doista, kao kad ono čovjek, polazeći na put, dozva slugu i dade im svoj imetak. Jednomu dade pet talenata, drugomu dva, a trećemu jedan – svakomu po njegovoj sposobnosti. I

otputova” (Mt 25,14-15). Isusova prispodoba o talentima jako nam je poznata i, kao cijelo Pismo, nikad nas ne prestaje poticati na bolje razumijevanje našeg odnosa s Bogom.

Naposljetku, prispodoba govori u čovjeku koji velikodušno *povjerava* veliki dio svoga bogatstva trojici svojih sluga. Čineći to, ne odnosi se prema njima kao prema običnim slugama, već ih uključuje u svoje poslove. Gledajući s toga stajališta, čini se da je *povjeriti* baš primjeren glagol: ne daje im detaljne upute, govoreći im precizno što činiti. Ostavlja ga u njihovim rukama. Sudeći po njihovoj reakciji – žaru s kojim nastoje umnožiti gospodarevo bogatstvo – dvojica su odmah shvatila poruku. Shvatili su gospodarev potez kao znak povjerenja. Mogli bismo čak reći da su ga prepoznali kao potez ljubavi, i stoga su s ljubavlju nastojali ugoditi

mu, makar im nisu dani dodatni zahtjevi niti uvjeti. „Onaj koji je primio pet talenata odmah ode, upotrijebi ih i stekne drugih pet. Isto tako i onaj s dva stekne druga dva” (*Mt 25,16*).

Za razliku od njih, treći sluga shvatio je nešto potpuno drugačije. Smatra da je stavljen na test i da stoga ne smije pogriješiti. Za njega je od krucijalne važnosti ne donijeti krivu odluku. „Onaj, naprotiv, koji je primio jedan ode, otkopa zemlju i sakri novac gospodarev” (*Mt 25,18*). Strahuje od toga da ne uzruja gazdu, kao i od posljedica do kojih bi ta uzrujanost mogla dovesti. Zbog toga mu kaže: „Gospodaru! Znadoh te: čovjek si strog, žanješ gdje nisi sijao i kupiš gdje nisi vijao. Pobojah se stoga, odoh i sakrih talenat tvoj u zemlju. Evo ti tvoje” (*Mt 25,24-25*). Budući da smatra da je njegov gazda strog i nepravedan, ne vjeruje da bi mu išta *povjerio*. Vidi u tome težak

test, a ne priliku. I ne želeći pasti na tom testu, odlučuje se ophoditi na najsigurniji mogući način s vlasništvom i interesima druge osobe. Rezultat je hladan i grub stav: „Evo ti tvoje” (Mt 25,25).

Ove dvije reakcije, tako različite, mogu nam pomoći u razmatranju kako odgovaramo na ono što nam je Bog, naš Otac, *povjerio*: naš život, naš kršćanski poziv. Oboje imaju ogromnu važnost u njegovim očima. I On ih je stavio u naše ruke. Kakav je naš odgovor?

Boriti se zbog zahvalnosti, a ne zbog straha

Za prve dvije sluge iz prispodobе, povjerenje njihovoga gospodara bilo je istinski dar. Znali su da to ne zaslužuju i da nisu imali pravo očekivati neku sličnu zadaću. Na nov način, shvatili su da se odnos s njihovim gazdom nije bazirao na uspjehu ili neuspjehu onoga što su

činili, već na tome kako ih on vidi. Povrh onoga što su *zapravo* bili u datom trenutku, mogao je naslutiti što *bi mogli postati*. Promatrajući iz ove perspektive, lako je zamisliti duboki osjećaj zahvalnosti koja izvire iz njihovih srdaca. Primijetiti da na nas netko gleda s povjerenjem istinski je poklon i prirodan odgovor je, kada primimo neki dar, da želimo dati nešto zauzvrat.

Ako nam ovo nije jasno, možemo pobrkati važnost borbe u našem kršćanskom životu. Ako se trudimo postići uspjeh da bismo tako *zavrijedili* da budemo voljeni, teško da ćemo kroz borbu iskusiti pravi mir. Truditi se da bismo bili voljeni, makar nesvjesno, uvijek znači da će nas neuspjesi i nevolje voditi u očaj ili, još gore, da će gorčina prodrijeti u našu dušu. Međutim, temeljiti našu borbu na zahvalnosti pomaže nam da izbjegnemo tu opasnost.

Prispodoba također ukazuje da su prve dvije sluge primile onaj dar kao poslanje, jedinstveno i osobno poslanje. Gazda je, kako je rečeno, dao svakomu „po njegovoj sposobnosti” (*Mt 25,15*). Malo je vjerojatno da su sluge imale ikakvo prijašnje iskustvo o ulaganju i kontroli značajnih količina bogatstva. Ipak, vjerujući u njih, gledajući ih kroz ono što bi mogli postati, njihov gospodar poziva ih da budu bolja verzija sebe, da se trude postati ono što još nisu. Drugim riječima, s tim darom povjerio im je zadaću posebniju od bilo koje druge. I, budući da su vidjeli ovo značenje dara, bili su nadahnuti i potaknuti da budu na razini toga poziva. Posvetili su se poslovima svoga gospodara kao svojim i potrudili su se da se upuste u nešto s čim dotad nisu imali nikakvoga iskustva. Posvetili su se učenju, razvoju i nadilaženju samih sebe, iz zahvalnosti, prezrevši svaki strah.

Kao u prisposobi, Bog Otac također poziva svakoga od nas u skladu s onim što On vidi da možemo postati. Ovo je najvažnije, i ono što želimo iznova otkrivati u svojoj molitvi: kako nas vidi Bog, a ne kako mi sami sebe vidimo. Želimo se uvjeriti da je naša borba utemeljena na Njemu, ne na nama. Upravo zato što mogu biti siguran u Božji stav prema meni, mogu zaboraviti na sebe i baciti se na razvijanje i umnožavanje bogatstava koja su mi povjerena radi njegove slave i dobra drugih. Ta borba će nas voditi da rastemo u vrlinama vjere, nade i milosrđa i u svim onim ljudskim vrlinama koje nam omogućuju da radimo s predanošću i da budemo pravi prijatelji svojim prijateljima.

Borba potaknuta Isusovim primjerom

Svatko od nas žudi za mirom i utjehom, odmorom od svih naših

napora. Isus to savršeno razumije i zbog toga nas poziva: „Dodite k meni svi koji ste izmoreni i opterećeni i ja ću vas odmoriti. Uzmite jaram moj na sebe, učite se od mene jer sam krotka i ponizna srca i naći ćete spokoj dušama svojim. Uistinu, jaram je moj sladak i breme moje lako” (*Mt* 11,28-30). Ovaj odmor ćemo u potpunosti iskusiti na kraju vremena, kada uskrsnemo i kada se sve stvoreno ispuni Bogom kao što vode pune mora (usp. *Iz* 11,9). U sadašnjem trenutku, naprotiv, mir i odmor koje nam Isus nudi usko su povezani s potrebom da uzmemo njegov jaram i *borimo se* da bismo ga slijedili.

„Hoće li tko za mnom, neka se odrekne samoga sebe, neka uzme svoj križ i neka ide za mnom” (*Mk* 8,34). Isusove riječi nisu strogi zahtjev, nametnut proizvoljno. Naprotiv, izvor su goleme milosti. Krist ide ispred nas i na svojoj

vlastitoj koži osjeća izazove, strahove i boli koji nadiru, u svijetu koji je obilježen grijehom, kada slobodno odgovara na Očev poziv. Isus nas ne traži *izdaleka* da se borimo, već je bio tu prije nas; uvijek ide ispred nas. „Ta nemamo takva Velikog svećenika koji ne bi mogao biti supatnik u našim slabostima, nego poput nas iskušavana svime, osim grijehom. Pristupajmo dakle smjelo Prijestolju milosti da primimo milosrđe i milost nađemo za pomoć u pravi čas” (*Hb* 4,15-16). Gospodin nas poziva na nešto što je On sam već proživio.

Govoreći o načinu na koji je Šimun Cirenac nosio križ s Isusom, sveti Josemaría potiče svakoga od nas da u svome životu otkrijemo kako biti *cirenci*: „Dobrovoljno biti Kristov Cirenac, na taj način izbliza pratiti njegovo krhko Čovještvo, u običnim dronjcima, za jednu zaljubljenу dušu nije znak nesreće, nego nam daje pouzdanje u blizinu Boga, koji nas

blagoslivlja zbog toga izbora”[1]. Spoznaja se sastoji u tome da svoju borbu – borbu koju bih mogao doživjeti kao nepravednu, na isti način kao i Šimun – naprijed nosim s Isusom. Radi se o jedinstvu s Njim u sadašnjem trenutku, u naporu, i ne samo kada imam uspjeha. Prihvatiti ga dobrovoljno, kao inherentnu posljedicu dara mog kršćanskog poziva, znači otvoriti vrata spoznaji da se sami Isus trudi *u meni* i *sa mnom*. Stoga, „ne nosi se bilokakav križ, spoznaje se Kristov Križ, s utjehom da je Spasitelj onaj koji podnosi težinu”[2].

U isto vrijeme, Gospodin nas također poziva da pogledamo rezultate života koji je obgrlio Križ: pobjeda nad grijehom i smrću, i njegovo proslavljanje po Ocu. Zbog Uskrsnuća, u Isusu imamo uistinu nenadmašiv dokaz da je, naše nastojanje da budemo vjerni onome što nam je naš Bog Otac povjerio,

vrijedno svake žrtve i patnje. Kako nam kaže sveti Pavao: „Ta ova malenkost naše časovite nevolje donosi nam obilato, sve obilatije, breme vječne slave” (2 *Kor* 4,17). Uz Isusa možemo gledati Križ i vidjeti, ne nepotrebnu bol koja nema smisao, već pobjedu i otkupljenje.

Uspijevamo vidjeti značenje izazova i poteškoća koji se nužno pojavljuju kada nastojimo vjerno slijediti Kristov primjer donoseći plod u onome što nam je Otac povjerio.

Milost koja ne uklanja borbu, već je preobražava

Možda se sluga koji je zakopao svoj talent osjetio opterećeno, pa čak i rastuženo, zbog truda koji je iziskivalo ono što je vidio da njegovi kolege čine. Uspoređujući se s njima, i osjećajući se možda neprikladnim za takvu zadaću, odabrao je jednostavniji i sigurniji put. Iskopao je stoga rupu i zakopao u nju dar koji

mu je bio povjeren, zajedno sa svim mogućnostima koje su dolazile s njim u paketu. Ova bitna priča ponavlja se svaki put kada izbjegavamo napor i neudobnost koji su sastavni dio u ostvarivanju svega što vrijedi u životu. Ne bismo trebali zaboraviti da borba i napor u ljubavnoj potrazi za dobrom nisu nepravedni ni proizvoljni. Sastavni su dio naravi samoga života, života koji je Gospodin posvetio. Na našem putu na zemlji, jedinstvo s Isusom očitovat će se upravo u slobodnoj borbi, punoj ljubavi, poradi rasta u nadnaravnim i ljudskim vrlinama. Milost ne nadomješta dinamiku svojstvenu ljudskom životu, već je sjedinjuje s Bogom.

Ako ovo imamo na pameti, naši napori i naša borba neće biti izraz samodostatnosti ili neopelagijanizma. Ne bismo nikada trebali zaboraviti da, kako je pisao sveti Pavao Filipljanima, „Bog u

svojoj dobrohotnosti izvodi u vama i htjeti i djelovati” (*Fil* 2,13). Borba se, dakle, ne suprotstavlja djelovanju milosti u nama. U srži, rast u teološkim vrlinama nije ništa drugo doli *ljubav* – božanska i ljudska –, i svetost je upravo „punina ljubavi”[3].

Sveti Josemaría izražava ovu istu teološku istinu iz perspektive molitve: „Zatim, dok si govorio s Gospodinom u svojoj molitvi, shvatio si s većom jasnoćom da je borba sinonim za Ljubav, i molio si Ga za veću Ljubav, bez straha od borbe koja te čeka, jer ćeš se boriti za Njega, s Njim i u Njemu”[4]. Što se više trudimo živjeti našu borbu kao *ljubav*, više će nas ganuti želja da ta ljubav, ta *borba*, raste. Nadići ćemo kušnju da zakopamo ono što smo primili iz želje da izbjegnemo neugodnosti i, umjesto toga, uložiti ćemo sav napor koji ta zadaća nužno zahtijeva

Slobodni za rast, slobodni za učenje

U svom Pastoralnom pismu (9. siječnja 2018.), Otac nam pomaže u dubljem razmatranju intimnog odnosa između slobode i borbe u našim životima: „Koliko smo slobodniji, više ćemo ljubiti. A ljubav je zahtjevna: ,sve pokriva, sve vjeruje, svemu se nada, sve podnosi’ (1 Kor 13,7)”[5]. U isto vrijeme, što više ljubimo, to osjećamo da smo sve slobodniji, pa čak u teškim i neugodnim situacijama. „Koliko jača je naša ljubav, slobodniji smo. Također djelujemo u slobodi duha kada nemamo volje nešto ostvariti ili nam se čini izrazito teško, ako to činimo iz ljubavi odnosno ne zato što nam se sviđa, već zato što to želimo.”[6].

Nije riječ o *tehnic*i koju bismo koristili radi ostvarivanja nečega što nam se ne sviđa, maskiranju tmurne

stvarnosti riječima ‚ljubav‘ i ‚sloboda‘. Štoviše, riječ je o dubokoj istini naših duša koju je svatko od nas pozvan otkriti. Što se više poistovjetimo s darom koji nam je Bog udijelio, s našim talentima i našom misijom, to ćemo raspoloživiji biti za borbu i, kad god bude potrebno, za čuvanje i njegovanje toga dara. Neće nas pokretati strah ili težina obvezanosti, već zahvalnost Bogu i želja da odgovorimo na njegovu Ljubav. „Vjera u ljubav Božju prema svakom pojedincu (usp. 1 Iv 4,16) omogućava nam da odgovorimo iz ljubavi. Mi možemo ljubiti jer On je nas prvi ljubio (usp. 1 Iv 4,10). Svijest o tome da se beskrajna Ljubav Božja nalazi ne samo na početku našega života, već i u svakom trenutku, jer On je prisniji s nama nego mi sami i ispunja nas sigurnošću”[7].

U posljednje vrijeme mnogo se radi na nastojanju da iznova shvatimo

važnost borbe u sklopu ljudskog integralnog razvoja, naročito na poslovnom području i edukaciji. „Razmislite malo o vašim kolegama koji se ističu po svom profesionalnom prestižu, poštenju, nesebičnom služenju: Ne posvećuju li mnoge sate u danu — pa čak i u noći — ovoj zadaći? Zar nemamo ništa za naučiti od njih?”[8]. Sigurno od njih možemo naučiti kako se bolje boriti, i tako biti slobodni da ljubimo više. Osim toga, oni koji se bolje bore uglavnom imaju *otvorenu borbu*. Ne gledaju na svoje vještine – svoje talente – kao na nešto fiksno i određeno. Kao prva dvojica sluga iz Isusove prispodobe, razumiju da bi ono što im je povjereno trebalo rasti uz napor i borbu. Ako slijedimo ovaj primjer, opazit ćemo da se borba sama po sebi isplati: nevolje i poteškoće više neće izgledati kao promašaji, već kao prilike za učenje i poboljšanje; nećemo doživljavati napor kao nedostatak, već kao znak

napretka; i, umjesto da se osjećamo povrijeđeno jer drugi vide naše mane, željet ćemo spoznati svoju slabost i primiti savjet od drugih.

Vjerojatno su prve dvije sluge iz parabole povjerovala da se ono što im je povjereno može razvijati. Privuklo ih je i motiviralo povjerenje njihovoga gazde. Mi se također možemo osjećati nadahnuto, jednako kao i slobodno, kada nanovo otkrivamo kako se ljubav našeg Boga Oca nalazi u jedinstvenoj misiji koju je povjerio svakome od nas. Riječ je o misiji koja podrazumijeva žrtvu i borbu da bismo je mogli iznijeti do kraja.

Gospodin nam je povjerio prekrasnu misiju. Htio je računati s nama da bi svoju beskrajnu Ljubav učinio prisutnom u svijetu u kojem živimo. Zbog toga, „svjesni da nas Bog čeka u svakoj osobi (usp. *Mt 25,40*) i da želi biti prisutan u njihovom životu

također i po nama, čini da punim rukama dajemo ono što smo primili. I u našem životu, kćeri i sinovi moji, primili smo i primamo mnogo ljubavi. Dati je Bogu i drugima čin je vrlo svojstven slobodi. Ljubav *ostvaruje* slobodu i otkupljuje je: omogućava joj da se sretne sa svojim početkom i krajem, u Ljubavi Božjoj”[9]. Dvojica sluga koji su vjerno razvijali dar svoga gazde otkrili su puno veću nagradu od one koju su mogli zamisliti: „Valjaš, slugo dobri i vjerni! U malome si bio vjeran, nad mnogim ću te postaviti! Uđi u radost gospodara svoga”(Mt 25,23). Ovo je naslada koju tražimo i ona koja nas prati u našoj borbi, ispunjena nadom koja je potakla svetoga Pavla da izjavi: „Smatram, uistinu: sve patnje sadašnjega vremena nisu ništa prema budućoj slavi koja se ima očitovati u nama”(Rim 8,18).

Justin Gillespie

[1] sveti Josemaría, *Prijatelji Božji*, 132

[2] *Isto*

[3] sveti Josemaría, *Brazda*, 739

[4] *Isto*, br. 158

[5] F. Ocáriz, *Pastoralno pismo*, 9. I. 2018., br. 5

[6] *Isto*

[7] *Isto*, br. 4

[8] *Prijatelji Božji*, br. 60

[9] F. Ocáriz, *Pastoralno pismo*, 9. I. 2018., br. 4

zahvalnost-nas-potice-na-borbu/
(6.08.2025.)